

Aan : AB
Datum vergadering : 2 juli 2021
Van : DB
Behandelend ambtenaar : Sandra Hammer, secretaris GRJR
Onderwerp : Aanpak wegwerken wachttijden/wachtlijsten
Bijlage(n) : 1) ondersteuningsaanbod OZJ
: 2) concept aanpak wegwerken wachttijden/wachtlijsten

1. Inleiding

Al langer staat de jeugdhulp ook in onze regio onder druk. De al langer bestaande hogere wachttijden/wachtlijsten maken dit zichtbaar. Vanaf eind 2020 is zichtbaar dat de wachttijden/wachtlijsten voor ambulante specialistische jeugdhulp (opdracht E) flink zijn gestegen. Op dit moment staan er ca. 1650 kinderen op de wachtlijst. Met een brief van 9 februari jl. hebben GRJR en alle aanbieders uit onze regio aandacht gevraagd van het ministerie van VWS voor het gebrek aan structurele middelen voor jeugdhulp. Daarnaast hebben we een beroep gedaan op het rijk voor compensatie van de kosten voor de toenemende vraag die zeer waarschijnlijk het gevolg is van de tweede lockdown vanwege Corona. Naar aanleiding van deze brief zijn aanbieders, GRJR en VWS onder leiding van het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) bestuurlijk en ambtelijk in gesprek gegaan om te onderzoeken wat nodig is (financieel en inhoudelijk) om te zorgen voor dalende wachttijden/wachtlijsten in onze regio en de daarbij behorende financiële randvoorwaarden. Deze gesprekken hebben bijgedragen aan de beslissing van het rijk om € 613 miljoen voor 2021 voor alle gemeenten voor de problematiek in de jeugdhulp beschikbaar te stellen. En aan het zwaarwegende arbitrageadvies dat 27 mei aan het toekomstige kabinet is aangeboden. Hierin staat dat structurele verhoging van de middelen voor gemeenten in verband met de jeugdhulpkosten nodig is: € 1,9 miljard in 2022 aflopend tot €0,8 miljard in 2028. Inmiddels heeft het Kabinet het besluit genomen om € 1,3 miljard (naast de al toegezegde € 0,3 miljard) voor 2022 toe te kennen voor de aanpak van de problemen in de jeugdhulp.

De afgelopen maanden kijken VWS en de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd kritisch mee in deze regio of Rijnmond zelf voldoende stappen onderneemt om te zorgen voor tijdige en passende (specialistische) jeugdhulp en dus dalende wachttijden/wachtlijsten. Voor het daadwerkelijk naar beneden brengen van de wachttijden/wachtlijsten in Rijnmond hebben aanbieders, gemeenten, Uitvoeringsorganisatie met aanvulling vanuit OZJ de afgelopen maanden een plan ontwikkeld dat dit mogelijk moet maken. Dit plan is nu nog in concept. Vanaf begin 2021 hebben we DB en AB in elke vergadering op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in de wachttijden, de gesprekken die hierover gevoerd worden en de plannen die in ontwikkeling zijn.

2. **Gevraagd besluit:**

Het AB wordt gevraagd te besluiten:

- Instemming met aanpak van de wachttijden/wachtlijsten in opdracht E conform de hoofdlijn zoals in de conceptaanpak, die is opgewerkt door aanbieders, gemeenten en Uitvoeringsorganisatie, is verwoord.
- Instemming met het ondersteuningsaanbod vanuit het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd bij de aanpak van de wachttijden/wachtlijsten.
- DB te mandateren de budgetplafonds te verhogen met maximaal het bedrag dat via de 1^e begrotingswijziging 2021 en in de begroting 2022 en verder wordt toebedeeld aan de begroting van de GRJR ten behoeve van het wegwerken van de wachttijden/wachtlijsten.
- DB te mandateren het conceptplan aanpak wachttijden/wachtlijsten definitief te maken na afronding van het maken van afspraken met aanbieders, OZJ en VWS.
- De Uitvoeringsorganisatie de opdracht te geven de aanpak eind 2021 en medio 2022 te evalueren en hierover het DB/AB te informeren.

Dit besluit is geen hamerstuk.

3. Toelichting

De problematiek van de wachttijden speelt al langer in Rijnmond. Het hanteren en sturen op budgetplafonds draagt daaraan bij. Nu de wachttijden/wachtlijsten in opdracht E naar een onacceptabel niveau zijn gestegen en het niet mogelijk is om dit binnen bestaande structuren, werkwijzen, middelen en andere randvoorwaarden op te lossen, is het nodig om uit te spreken dat we de wachttijden willen aanpakken en dat we dat doen met een nieuwe aanpak, die op draagvlak kan rekenen bij gemeenten en aanbieders en volgens het OZJ kans van slagen heeft.

De aanpak kenmerkt zich op hoofdlijnen als volgt. De aanpak start met een systematische data-analyse van de wachtlijsten, zodat er zicht is op het probleem per kind en de mogelijke oplossing. Randvoorwaarden als AVG en het gebruik maken van één systeem komen hier aan de orde. Met deze aanpak zorgen we ervoor dat de wijkteams casusregie kunnen voeren op de kinderen.

Tegelijkertijd aan deze analyse bieden partijen oplossingen voor de kinderen op de wachtlijst die dat het hardst nodig hebben volgens oude en nieuwe methoden, vanuit lokale of regionaal ingekochte jeugdhulp. Het werken in lijn van uitgangspunt 1 'lokaal, tenzij...' van onze regiovisie Passend en Nabij staat ook in het wegwerken van de wachttijden/-lijsten voorop. Dat betekent dat er gewerkt wordt met een helder afwegingskader voor de professionals om te bepalen welke hulp lokaal kan worden ingezet en zo niet, welke regionaal.

Tot slot ontwikkelen partijen een lange termijn aanpak voor het acceptabel houden van de wachttijden/wachtlijsten, die belangrijke houvast moet zijn voor het inrichten van de nieuwe inkoop per 1 januari 2023. Uit deze lange termijn aanpak volgt ook een advies over de meest optimale verdeling van de budgetten over de verschillende opdrachten.

Vanuit het OZJ is het volgende hulpaanbod gedaan:

- Ondersteuning bij de data-analyse en de oplossingen. OZJ zorgt voor extra capaciteit van ca 5 fte hiervoor. Met dit ondersteuningsaanbod maakt Rijnmond samen met de jeugdhulpregio Hart van Brabant deel uit van de landelijke pilots om te onderzoeken welke aanpak van wachttijden/wachtlijsten resultaat sorteert.
- Analyse en advies voor de lange termijn aanpak, mede gebaseerd op de onderzoeken die de afgelopen jaren binnen Rijnmond naar de werking van de inkoop c.q. het arrangementenmodel zijn gedaan. OZJ heeft hiervoor PWC ingezet ten behoeve van Rijnmond.

Gemeenten hebben eerder de uitgangspunten aangegeven voor ontwikkeling van dit plan (randvoorwaarden). Het conceptplan zoals dat nu in concept voorligt, voldoet hieraan. Ook aan de randvoorwaarden van financiën kunnen we met de toegezegde bijdragen vanuit het Rijk uitvoering geven aan het plan. Aanbieders geven in het plan aan hoe zij hun bezetting gaan uitbreiden en tot welke resultaten dit gaat leiden in het wegwerken van de wachttijden. Voor de uitvoering van het plan is betrokkenheid van alle aanbieders, alle gemeenten inclusief wijkteams en de UO vereist. Eerder zijn we uitgegaan dat het wegwerken ca. 3 jaren kost. We richten ons op het naar een acceptabel niveau terugbrengen van de wachttijden/wachtljsten vanaf 1 januari 2023. Dit moment is richtpunt vanwege de nieuwe inkoop.

De afgelopen weken is duidelijk dat er ook druk ontstaat in opdracht B in verband met het stagneren van de door- en instroom. De contractmanagers hebben de aanbieders op B gevraagd om een plan/aanpak te ontwikkelen dat lucht biedt. Dit plan loopt mee in het ontwikkelen van de aanpak wachttijden/-wachtljsten.

4. Consequenties

Financiële consequenties:

Eerder gingen we ervanuit dat het wegwerken van de wachttijden/wachtljsten en het terugkeren naar een acceptabele situatie in het zorglandschap zo'n 3 jaar in beslag neemt. We gaan ervan uit dat we hiervoor jaarlijks ca. € 15 miljoen extra nodig hebben gedurende deze periode. In de stukken voor de 1^e begrotingswijziging 2021 en de begroting 2022 is aangegeven hoe verdeling van kosten en de dekking voor de komende jaren is voorzien.

Vanuit de € 613 miljoen, die het rijk beschikbaar heeft gesteld voor 2021 is € 255 miljoen bestemd voor het wegwerken van de wachttijden specialistische jeugdhulp. Omgerekend betekent dit ca. € 15 miljoen voor Rijnmond. Van dit budget kunnen aanbieders personeel werven om de wachttijden/-lijsten weg te werken. Een tweede substantieel deel van de €613 miljoen, nl. € 228 miljoen krijgen de gemeenten om hun wijkteams te versterken zodat de wijkteams ook een bijdrage kunnen leveren aan het wegwerken van de wachttijden/-lijsten. We adviseren de gemeenten om dit budget ook voor dit doel in te zetten (als de wijkteams nog niet eerder zijn versterkt). Belangrijke notie is dat het budget voor 2021 en 2022 nog incidenteel zijn en dat aanbieders (en gemeenten) nog niet zekerheid hebben of dit budget ook na 2022 beschikbaar blijft.

Wat betreft het ondersteuningsaanbod vanuit OZJ: voor de totale ondersteuning is Rijnmond een bijdrage van ca. € 45.000 verschuldigd aan OZJ ten behoeve van de analyse en het advies voor de lange termijn aanpak. Dekking hiervan vinden we in de post werk & onderzoek. De overige externe ondersteuningskosten vanuit het OZJ worden landelijk gedekt.

DB krijgt het mandaat om het extra beschikbaar gestelde budget ook in te zetten in het zorglandschap, voornamelijk op opdracht E, maar wellicht ook op opdracht B en daarmee dus ook de betreffende budgetplafonds op te hogen.

Personele consequenties:

De personele consequenties zijn vooral voor de bezetting bij de aanbieders en de wijkteams.

Hiervoor is geld beschikbaar gesteld vanuit het rijk voor de gemeenten.

Voor het uitvoeren van de aanpak leveren de aanbieders en de UO een projectleider. Dit doet de UO vanuit de huidige formatie, zeer waarschijnlijk met dekking vanuit OZJ.

Juridische consequenties:

Er heeft een inkooptechnische/juridische check plaatsgevonden op de risico's en mogelijke consequenties van het ophogen van de budgetplafonds.

5. Vervolprocedure

Communicatie:

Externe communicatie

Het is te overwegen om met deze aanpak de landelijke media te benaderen. De voorzitter van de GRJR kan namens de regio met deze aanpak laten zien dat wij als eerste pilotregio samen met jeugdhulpregio Hart van Brabant, in samenwerking met de aanbieders, VWS en VNG een aanpak van wachttijden/wachtlijsten ontwikkelen waar andere regio's ook baat bij hebben. Dit brengt wel een risico met zich mee dat media en de eigen gemeenteraden ook geïnteresseerd blijven in het behaalde resultaat en dat de druk om te presteren daarmee hoog ligt.

Interne communicatie

Vanuit het project vindt intensieve communicatie plaats bij de start en in de uitvoering van het project met/tussen aanbieders, gemeenten/wijkteams en UO. Daarnaast rapporteren we over de voortgang in de reguliere P&C stukken. Tot slot is nauw contact tussen de projectleider Aanpak wegwerken wachttijden/wachtlijsten en de projectleider Inkoop nodig om ervoor te zorgen dat de lange termijn aanpak ook meegenomen kan worden in de nieuwe inkoopafspraken vanaf 1 januari 2023.

Planning:

- Uiterlijk 14 juli DB: Plan aanpak wachttijden/wachtlijsten definitief maken en ophogen budgetplafond
- Juni: Start wegwerken wachttijden/wachtlijsten
- September: oplevering lange termijn aanpak